

О. О. Торбас

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

А. А. Ренкас

аспірантка кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Стаття присвячена аналізу понять «підозра», «повідомлення про підозру», «здійснення повідомлення про підозру» та інших подібних понять. В статті автори зазначають, що повідомлення про підозру представляє собою сукупність правових норм, які регулюють порядок складання, вручення, зміни та скасування письмового повідомлення про підозру. Проте таке тлумачення нівелюється самим законодавцем, який не притримується єдності у тексті КПК України та в різних ситуаціях використовує різні формулювання. Науковці в результаті проведеного дослідження доходять висновку, що повідомлення про підозру як юридичне явище має дуальну природу і повинно одночасно розглядатися і як процесуальне рішення, і як процесуальна дія. Повідомлення про підозру як рішення отримує свою об'єктивізацію в документі, який має назву «письмове повідомлення про підозру» і вимоги до якого зазначені в ст. 277 КПК України. В той же час таке рішення не створює юридичних наслідків до того, як зміст письмового повідомлення про підозру не буде донесено до адресата (або коли не будуть виконані всі можливі процесуальні дії для такого донесення), тобто коли письмове повідомлення про підозру не буде вручено особі, що і є третім етапом здійснення повідомлення про підозру.

Таким чином було зроблено висновок, що повідомлення про підозру відображення в письмовому повідомленні про підозру), і процесуальною дією – врученням письмового повідомлення про підозру. Немає жодного сенсу розглядати їх окремо, адже вони створюють юридичні наслідки у кримінальному провадженні комплексно, тобто після того, як було сформовано та складено відповідний процесуальний документ та вручено його певній особі. Така ж позиція узгоджується з п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України, в якій законодавець не надає уточнення, чи є повідомлення про підозру рішенням або процесуальною дією, також натякаючи на дуальність даної правової категорії. Тим більше судова практика свідчить, що за вказаним пунктом оскаржується як незаконність порядку вручення письмового повідомлення про підозру, так і її необґрунтованість. В статті автори увагу на той факт, що повідомлення про підозру має одночасно розглядатися і як процесуальне рішення, і як процесуальна дія, адже юридичні наслідки настають після прийняття відповідного рішення та вчинення дій з його вручення.

Ключові слова: підозра, повідомлення про підозру, інститут кримінального провадження, кримінальне провадження.

Постановка проблеми. Не дивлячись на той факт, що повідомлення про підозру можна вважати однією з найважливіших процесуальних дій на стадії досудового розслідування, в результаті чого у низки учасників кримінального провадження з'являються додаткові права та обов'язки, законодавець не забезпечив достатнє нормативне регулювання вказаного

процесу задля встановлення сутності понять «підозра» та «повідомлення про підозру» у кримінальному провадженні. Через це практики змушені для вирішення цих питань звертатися в першу чергу до доктринальних напрацювань. Проте навіть така увага не дозволила науковцям виробити єдиний підхід до розуміння сутності понять, які досліджуються, що вказує на

необхідність проведення додаткових наукових досліджень цього питання.

Метою статті є встановлення сутності поняття «повідомлення про підозру» з огляду на доктринальні розробки та судову практику.

Стан дослідження. Проблематикою визначення сутності повідомлення про підозру переймалися такі вчені як Глинська Н.В., Гришанова Н., Єрьоменко І.В., Клепка Д.І. та інші. В той же час навіть така увага з боку науковців не вирішила всі проблеми на доктринальному рівні, що змушує продовжувати дослідження даного питання.

Виклад основного матеріалу. В першу чергу варто зупинитися на самому понятті «підозра», яке неодноразово зустрічається в кримінальному процесуальному законодавстві (ч. 3 ст. 17 КПК України – «Підозра, обвинувачення не можуть ґрунтуватися на доказах, отриманих незаконним шляхом»; п. 4 ч. 2 ст. 295 КПК України – «в клопотанні про продовження строку досудового розслідування зазначаються посилання на докази, якими обґрунтовується підозра») тощо. Власне кримінальне процесуальне законодавство тлумачення такого важливого поняття не містить, проте в рішенні ЄСПЛ «Нечипорук і Йонкало проти України» [1] зазначено, що обґрунтована підозра – це «існування фактів або інформації, які можуть переконати об'єктивного спостерігача, що особа, про яку йдеться, могла вчинити правопорушення». Власне з цього визначення можна зробити припущення, що під підозрою варто розуміти певне припущення щодо причетності особи до вчиненого кримінального правопорушення. Звертаємо увагу, що у вже згаданій ч. 3 ст. 17 КПК України, а також у низки інших положень кримінального процесуального законодавства підозра досить часто згадується поряд з обвинуваченням, що вказує на подібність цих понять, які мають різнитися між собою лише ступенем впевненості у винуватості особи та відповідною стадією кримінального процесу, де фігурує підозра чи обвинувачення. В той же час законодавець надав дефініцію обвинувачення, вказавши в п. 13 ч. 1 ст. 3 КПК України, що «обвинувачення – твердження про вчинення певною особою діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, висунуте в порядку, встановленому цим Кодексом» [2]. З урахуванням того, що на стадії досудового розслідування сторона обвинувачення ще не може сформулювати твердження про причетність особи до кримінального правопорушення, адже

твердження передбачає відносно чітку переконаність у чомусь, в даному випадку, особливо з урахуванням практики ЄСПЛ, слід вести мову саме про припущення. Таким чином можна зробити висновок, що підозра – це *припущення* про вчинення певною особою діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, висунуте в порядку, встановленому КПК. Звертаємо увагу на той факт, що із законодавчого тлумачення обвинувачення ми лишамо також формулювання «висунуте в порядку, встановленому КПК», адже саме це змістовно відрізняє підозру як термін у кримінальному процесі від підозри у повсякденному житті. В даному випадку ми акцентуємо увагу на тому, що підозра в кримінальному процесі повинна висуватися відповідно до вимог, передбачених чинним кримінальним процесуальним законодавством.

В той же час термін «підозра» хоча і є вкрай важливим, проте він лише вказує на певне твердження, але не стосується процесу застосування конкретної процедури. Саме тут і виникає потреба у визначенні сутності комплексного поняття «повідомлення про підозру», яке зустрічається в КПК України 41 раз, в тому числі в назві Глави 22 КПК України. Аналізуючи саме цей термін, нам в першу чергу імпонує позиція про те, що повідомлення про підозру має оцінюватися як окремий правовий інститут, тобто як «відносно знеособлену самостійну і стійку групу норм, що регулюють окремі види однорідних суспільних відносин або загальне у всіх відносинах даного роду, незалежно від їхньої видової приналежності» [3, с. 260]. Таким чином можна було б зробити висновок, що повідомлення про підозру представляє собою сукупність правових норм, які регулюють порядок складання, вручення, зміни та скасування письмового повідомлення про підозру. Проте таке тлумачення нівелюється самим законодавцем, який не притримується єдності у тексті КПК України та в різних ситуаціях використовує різні формулювання. Наприклад, відповідно до ч. 1 ст. 276 КПК України, повідомлення про підозру «здійснюється». Очевидно, що правовий інститут не може «здійснюватися». Ми переконані, що саме таке некоректне застосування однакової термінології і стало причиною відсутності єдності поглядів серед науковців та практиків на сутність поняття «повідомлення про підозру».

При цьому власне позиція про виділення повідомлення про підозру в якості правового інституту не втрачає своєї логіки, адже всі

ознаки правового інституту повідомлення про підозру має. Власне в цьому аспекті одразу необхідно зрозуміти, чи можна розглядати повідомлення про підозру як певне процесуальне рішення чи дію. Тут одразу варто наголосити, що суперечки серед науковців з цього приводу точаться досить давно. Так, Е. Пуканич стверджує, що «положення частини першої статті 276 КПК України вказує на те, що повідомлення про підозру є процесуальною дією, адже здійснюватися може лише дія. Якби законодавець вважав повідомлення про підозру процесуальним рішенням, то в частині першій статті 276 КПК України було б вказано, що повідомлення про підозру приймається, а не здійснюється – як це зараз зазначено у вказаній нормі. Згідно з частиною першою статті 111 КПК України повідомлення у кримінальному провадженні є процесуальною дією. Відповідно до частини першої статті 277 КПК України письмове повідомлення про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором. Системний аналіз положень статей 110, 111, 276, 277 КПК України дозволяє дійти висновку, що повідомлення про підозру є процесуальною дією, а письмове повідомлення про підозру є процесуальним документом, який не є процесуальним рішенням у розумінні кримінального процесуального закону. Таким чином, повідомлення про підозру є процесуальною дією, яка спроваджується складанням процесуального документа – письмового повідомлення про підозру» [4]. Власне такий висновок є цілком логічним в першу чергу з огляду на існування окремої ст. 110 КПК України, яка чітко визначає всі види процесуальних рішень, які можуть бути прийняті під час кримінального провадження. Так, відповідно до ч. 3, 4 ст. 110 КПК України, рішення слідчого, дізнавача, прокурора приймається у формі постанови; обвинувальний акт є процесуальним рішенням, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення і яким завершується досудове розслідування. Власне така чіткість формулювання переліку процесуальних рішень повинна підтвердити неможливість отождошення повідомлення про підозру з одним із процесуальних рішень, які приймаються в кримінальному провадженні. В той же час ми не можемо стверджувати, що в даному випадку така позиція є універсальною та однозначно правильною.

По-перше, в процесуальній доктрині ст. 110 КПК України піддається критиці як така, що

не в повній мірі відповідає іншим положенням кримінального процесуального законодавства України. Наприклад, Л.М. Гуртієва стверджує, що подання також є окремим різновидом судового рішення у кримінальному процесі, адже «воно має ознаки, які притаманні судовому рішення, зокрема: 1) є правозастосовним актом (зокрема актом застосування норм кримінального процесуального права (ст. 34 КПК, п. 4 ч. 3 ст. 314 КПК та ін.)); 2) приймається уповноваженим суб'єктом кримінального провадження, який реалізує свої владні повноваження в межах своєї компетенції (тобто приймається судом при здійсненні судової діяльності; 3) є юридичним фактом, який породжує та змінює кримінально-процесуальні відносини, які пов'язані з рухом кримінального провадження та ін» [5, с. 127]. Відповідно, якщо існують сумніви щодо повної відповідності ст. 110 КПК України іншим положенням кримінального процесуального законодавства.

По-друге, повідомлення про підозру в цілому має ознаки типових процесуальних рішень, які визначають як «правозастосовні акти владно-розпорядчого характеру, виражені у встановленій законом формі, пов'язані з вирішенням правових питань, що виникають у процесі кримінального провадження та містять владні приписи щодо вчинення певних правових дій чи настання певних правових наслідків» [6, с. 8]. Формуючи повідомлення про підозру, уповноважені посадові особи створюють юридичні факти, адже вони змінюють порядок досудового розслідування та вводять до кримінального процесу нових учасників. В даному випадку поява процесуальної дієздатності підозрюваного пов'язана не з настанням певних об'єктивних обставин, а з конкретним волевиявленням уповноважених учасників, яке виражене у формі спеціального процесуального документа.

Таким чином позиція щодо того, що повідомлення про підозру не є процесуальним рішенням лише завдяки аналізу ст. 110 КПК України виглядає не надто переконливою, особливо враховуючи наявність судових рішень, в яких повідомлення про підозру прямо називається процесуальним рішенням [7]. Очевидно, що такі судові рішення не можуть використовуватися для аргументації вказаної позиції, адже вони не містять пояснення, чому саме повідомлення про підозру було віднесено до процесуального рішення, проте вони є яскравим проявом неоднорідності судової практики з окресленого питання.

Власне можна спробувати довести належність (або неналежність) повідомлення про

підозру до процесуального рішення шляхом дослідження даного правового явища в якості процесуальної дії. Проте такий аналіз також не дозволяє в повній мірі визначити сутність повідомлення про підозру. Дійсно, сама назва «повідомлення про підозру» вказує на наявність певних цілеспрямованих дій. Проте лише лінгвістичного аналізу в даному випадку недостатньо. На це ж вказує і ч. 1 ст. 111 КПК України, де зазначено, що «повідомлення у кримінальному провадженні є процесуальною дією, за допомогою якої слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд повідомляє певного учасника кримінального провадження про дату, час та місце проведення відповідної процесуальної дії або про прийняте процесуальне рішення чи здійснену процесуальну дію». Отже можна зробити попередній висновок, що повідомлення про підозру не є процесуальною дією, проте такий висновок також є передчасним. Власне порядок повідомлення про підозру передбачає проведення низки процесуальних дій і лише одним з етапів є складання процесуального документа. Як свідчить практика, чи не більшого значення буде мати не стільки зміст підозри, скільки правильний порядок її вручення (який у кримінальному процесуальному законодавстві прописаний досить посередньо).

Певну чіткість повинна була встановити ст. 303 КПК України, в якій у 2017-му році з'явився п. 10 ч. 1, відповідно до якого до слідчого судді може бути оскаржене «повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру після спливу одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину, але не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду із обвинувальним актом - підозрюваним, його захисником чи законним представником» [2]. З урахуванням того, що сама ст. 303 КПК України має назву «Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження», можна зробити висновок, що в даному конкретному випадку повідомлення про підозру повинно бути або дією, або рішенням. В той же час законодавець (випадково чи навмисно) в самому п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України не зазначив, чим є повідомлення про підозру – рішенням чи дією. При цьому звертаємо увагу, що майже всі попередні пункти в ч. 1 ст. 303 КПК України містять формулювання «рішення», чітко вказуючи на їх правову природу.

Відповідно, використати ст. 303 КПК України для визначення сутності повідомлення про підозру в даному випадку неможливо, адже окремих випадках повідомлення про підозру оскаржується як дія, а в інших – як рішення (варто зазначити, що навіть окремі науковці розглядають підозру одразу і як процесуальне рішення (акт), і як процесуальну процедуру (дію) [8].

При цьому необхідно підкреслити, що в правозастосовній практиці однією з найбільших проблемою при оскарженні повідомлення про підозру є проблема віднесення його до рішення, адже в такий спосіб визначаються підстави для оскарження. До найбільш типових підстав для оскарження повідомлення про підозру, як правило, відносять наступні: 1) неналежний суб'єкт складання та вручення повідомлення про підозру; 2) порушення процесуального порядку вручення повідомлення про підозру; 3) необґрунтованість підозри [9]. У зв'язку з цим цілком логічною виглядає позиція Н.В. Глинської та Д.І. Клепки: «домінуючий за результатом аналізу судової практики підхід, який зводиться до того, що повідомлення про підозру може бути оскаржене і як процесуальний документ, якщо він не відповідає вимогам КПК, і як комплекс процесуальних дій або бездіяльності, видається правильним. Оскільки поняття повідомлення про підозру становить собою комплекс процесуальних дій – нерозривне поєднання складання письмового повідомлення про підозру як процесуального рішення слідчого, прокурора та процесуальних дій у формі власне здійснення такого повідомлення, тобто доведення прийнятого процесуального рішення до відома підозрюваного шляхом його вручення та роз'яснення підозрюваному його процесуальних прав» [10, с. 20].

Таким чином і судова практика, і процесуальна доктрина дозволяє зробити висновок, що повідомлення про підозру можна розглядати одночасно і як процесуальне рішення, яке створює низку прав та обов'язків у кримінальному провадженні, і як певний комплекс дій, який передбачає складання процесуального документу, його затвердження та вручення. В цілому можна було б зробити висновок, що кримінальне процесуальне законодавство потребує вдосконалення в частині розмежування цих понять і на цьому закінчити аналіз вказаної проблеми, проте КПК України оперує ще двома досить подібними поняттями – «здійснення повідомлення про підозру» (ч. 1 ст. 276, ч. 1 ст. 481 КПК України) та «письмове пові-

домлення про підозру» (ст. 277 КПК України). В цьому аспекті ще більше плутає ч. 2 ст. 481 КПК України, де зазначено, що «Генеральний прокурор (виконувач обов'язків Генерального прокурора), його заступник, керівник обласної прокуратури може доручити іншим прокурорам *здійснити письмове повідомлення про підозру особам, визначеним частиною першою цієї статті, у порядку, передбаченому частинами першою і другою статті 278 цього Кодексу*» [2]. Таким чином може здійснюватися і повідомлення про підозру, і письмове повідомлення про підозру, що абсолютно не спрощує аналіз даного поняття.

Щодо визначення сутності поняття «здійснення повідомлення про підозру», то в даному випадку ми повинні відштовхуватися від рішення ВС, де зазначено, що таке здійснення передбачає три окремі етапи – етап прийняття рішення про необхідність повідомлення про підозру, етап об'єктивізації цього рішення у вигляді процесуального документа та етап вручення цього документа адресату. Власне в цю схему можна спробувати ввести ні терміни, які було проаналізовано та які використовуються законодавцем. Так, якщо взяти за основу ідею, що весь процес складання, затвердження та вручення підозри має називатися «здійснення письмового повідомлення про підозру», то власне сам документ, в якому слідчий, дізнавач та прокурор викладають всі передбачені чинним кримінальним процесуальним законодавством відомості, має назву «письмове повідомлення про підозру». Власне такий висновок є цілком очевидним, адже це прямо передбачено в самій назві ст. 277 КПК України та в інших положеннях кримінального процесуального законодавства. В даному аспекті ми лише хочемо зробити уточнення, що саме письмове повідомлення про підозру не є процесуальним рішенням, а лише формою його об'єктивізації, тобто процесуальним документом. Власне дана позиція потребує додаткового уточнення та роз'яснення, адже завдяки цьому підходу можна спробувати встановити і сутність поняття «повідомлення про підозру».

Як вже було зазначено, в ст. 110 КПК України надається перелік рішень, які можуть приймати уповноважені суб'єкти в процесі розслідування, розгляду та вирішення кримінальних правопорушень. Всі передбачені там рішення (постанови, обвинувальні акти, ухвали та вироки) знаходять своє відображення у відповідних однойменних документах (крім усних ухвал, які не оформлю-

ються відповідним чином, проте заносяться до журналу судових засідань). Однією з спільних ознак цих рішень є той факт, що вони створюють юридичні факти з моменту їх прийняття та формування відповідного документа. Дійсно, можуть бути свої додаткові умови як то необхідність проголошення судового рішення або внесення відомостей про рішення до ЄРДР для настання юридичних наслідків, проте такі умови є невід'ємною частиною процесу прийняття відповідного процесуального рішення та лише вказують на специфіку певних процедурних аспектів. Якщо ж аналізувати повідомлення про підозру, то можна помітити, що лише складання та затвердження письмового повідомлення про підозру ще не створює процесуальні наслідки. Відповідно до ч. 1 ст. 42 КПК України, підозрюваним у кримінальному провадженні є особа, якій у порядку, передбаченому ст. 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений КПК України для вручення повідомлень. Згадуючи вже зазначену позицію ВС щодо процесу здійснення повідомлення про підозру, можна дійти висновку, що лише складання та затвердження письмового повідомлення про підозру (тобто виконання перших двох етапів) ще не створює всі юридичні наслідки, які передбачені чинним кримінальним процесуальним законодавством. Такі наслідки настають лише після того, як відповідна підозра була вручена. Дійсно, в ч. 1 ст. 42 КПК України також надається приклад, за якого особа отримує статус підозрюваного і без вручення їй письмового повідомлення про підозру, проте представники правоохоронних органів повинні здійснити зі свого боку всі можливі дії для такого вручення. Тобто в будь-якому випадку для створення юридичних прав та обов'язків, пов'язаних з повідомленням про підозру, крім складання письмового повідомлення про підозру обов'язково має відбуватися процес його вручення (або спроби його вручення).

Таким чином ми робимо висновок, що повідомлення про підозру як юридичне явище має дуальну природу і повинно одночасно розглядатися і як процесуальне рішення, і як процесуальна дія. Повідомлення про підозру як рішення отримує свою об'єктивізацію в документі,

який має назву «письмове повідомлення про підозру» і вимоги до якого зазначені в ст. 277 КПК України. В той же час таке рішення не створює юридичних наслідків до того, як зміст письмового повідомлення про підозру не буде донесено до адресата (або коли не будуть виконані всі можливі процесуальні дії для такого донесення), тобто коли письмове повідомлення про підозру не буде вручено особі, що і є третім етапом здійснення повідомлення про підозру.

Висновки. Отже повідомлення про підозру виступає одночасно і процесуальним рішенням (яке отримує своє зовнішнє відображення в письмовому повідомленні про підозру), і процесуальною дією – врученням письмового повідомлення про підозру. Немає жодного сенсу розглядати їх окремо, адже вони створюють юридичні наслідки у кримінальному провадженні комплексно, тобто після того, як було сформовано та складено відповідний процесуальний документ та вручено його певній особі. Така ж позиція узгоджується з п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України, в якій законодавець не надає уточнення, чи є повідомлення про підозру рішенням або процесуальною дією, також натякаючи на дуальність даної правової категорії. Тим більше судова практика свідчить, що за вказаним пунктом оскаржується як незаконність порядку вручення письмового повідомлення про підозру, так і її необґрунтованість.

Власне позицію щодо дослідження повідомлення про підозру як рішення та як дії не є новою. Проте ми звертаємо увагу на той факт, що повідомлення про підозру має *одночасно* розглядатися і як процесуальне рішення, і як процесуальна дія, адже, як вже було неодноразово зазначено, юридичні наслідки настають після прийняття відповідного рішення та вчинення дій з його вручення.

Список використаних джерел:

- Справа ЄСПЛ «Нечипорук і Йонкало проти України», заява № Нечипорук і Йонкало проти України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text
- Кримінальний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
- Адамова О.С. Визначення поняття інститут права. *Правове життя сучасної України*: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу / відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ ОЮА, Півд. регіон. центр НАПрН України. Одеса: Фенікс, 2014. Т. 1. С. 257-260.
- Пуканич Е. Чи є повідомлення про підозру процесуальною дією і чи має потерпілий право звертатися до прокурора з клопотанням про повідомлення особі про підозру. Протокол: юридичний інтернет ресурс. URL: https://protocol.ua/ua/chi_e_povidomlennya_pro_pidozru_protseualnoyu_dieyu_i_chi_mae_poterpiliy_pravo_zvertatisya_do_prokurora_z_klopotannyam_pro_povidomlennya_osobi_pro_pidozru/
- Гуртієва Л. М. Аналіз положень ч. 2 ст. 110 КПК України щодо видів судових рішень. *Правова держава*. 2016. № 23. С. 125-129.
- Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навчально-методичний посібник / Аленін Ю.П., В.Г. Пожар, О.О. Торбас. Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів%20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ухвала Святошинського районного суду м. Києва від 23.01.2020 року, № 1-кк/759/363/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87111324>
- Єрьоменко І. В. Вдосконалення процедури повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. № 1 (47). С. 82–87. URL: http://www.visnyknapu.gp.gov.ua/files/issues-2017/Visnyk-NAPU_1_2017.pdf.
- Гришанова Н. Повідомлення про підозру: які існують підстави для оскарження. *Ліга Закон*: інтернет ресурс. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/202894_povdomlennya-pro-pdozru-yak-snuyut-pdstavi-dlya-oskarzhennya
- Глинська Н.В., Клепка Д.І. Оскарження повідомлення про підозру під час досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4. С. 17-32.

Torbas O. O., Renkas A. A. The essence of the concept “notice of suspicion” in criminal proceedings

The article is devoted to the analysis of the concepts of “suspicion”, “report of suspicion”, “implementation of a suspicion” and other similar concepts. In the article, the authors note that the notification of suspicion is a set of legal norms that regulate the procedure for drawing up, serving, changing and canceling a written notification of suspicion. However, such an interpretation is leveled by the legislator himself, who does not adhere to unity in the text of the CPC of Ukraine and uses

different formulations in different situations. As a result of the conducted research, scientists come to the conclusion that the notification of suspicion as a legal phenomenon has a dual nature and should be considered both as a procedural decision and as a procedural action. The notification of suspicion as a decision receives its objectification in a document called “written notification of suspicion” and the requirements for which are specified in Art. 277 of the CPC of Ukraine. At the same time, such a decision does not create legal consequences until the content of the written notice of suspicion is delivered to the addressee (or when all possible procedural actions for such notification are not completed), that is, when the written notice of suspicion is not delivered to the person, which is the third stage of the notification of suspicion.

Thus, it was concluded that the notification of suspicion is reflected in the written notification of suspicion), and the procedural action is the delivery of the written notification of suspicion. It makes no sense to consider them separately, because they create legal consequences in criminal proceedings comprehensively, that is, after the relevant procedural document has been formed and drawn up and handed over to a certain person. The same position is consistent with Clause 10 Part 1 of Art. 303 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, in which the legislator does not specify whether the notification of suspicion is a decision or a procedural action, also hinting at the duality of this legal category. Moreover, judicial practice shows that both the illegality of the order of delivery of a written notice of suspicion and its unfoundedness are contested under the specified item. In the article, the authors draw attention to the fact that the notification of suspicion should be considered both as a procedural decision and as a procedural action, because the legal consequences come after the adoption of the relevant decision and the taking of actions related to its delivery.

Key words: *suspicion, notification of suspicion, institution of criminal proceedings, criminal proceedings*